מכדי פסוקי נינהו ליקרי· ואמאי עביד להו כדר' יוסי, כמו שמביא מספק כך יהא קורא מספק כאדם שקורא בתורה: מקום דמיחזי כשיקרא· שהרי בשביל הכאת ביכורים קא קרי ומאי לאו בקרקע שלו נגלו וקא משקר וכתיב "דובר שקרים לא יכון לנגד עיני" (תהלים קא) אבל כשקורא בתורה לא מיחזי כשיקרא: דלמא אתי לאפקועינהו כו'· מאן דחזי דקרי עלייהו כביכורים ודאים כשיהיו לו ביכורים כאלו לא יפרים מהן תרומה דקסבר ביכורים ודאין הן לי נמי האי גברא גופיה הלך עבור בהו היכרא שלא לקרוים: כל שרואה פני חמה· הייטו כל האילן חוץ מן הקרקע: ושאינו רואה פני חמה· הייטו מחחת לקרקע: וניחוש וימנין דמסקא בו'· כיון דאמרת מן הגזע הייטו כל שרואה פני החמה ונעקיע המוך לקרקע הרי הוא של בעל האילן וא"כ היכי תקון רבנן מילתא דאתי בה מוכר לידי פסידא והא זימנין שיש לו אילן אחד בתוך שדה של חבירו ואמנם רבנן ההיולא מן הגזע שלו ומסקא ארעא שירמון והגביה הקרקע עד שיתכסה אילן היולא מן הגזע מקלתו בקרקע וירקו כשלשה אילנות וכגון שהיה רוחב בין הגזע לאילן כשיעור המפורש לפניו ויעטון לוקח שיש לו קרקע ויפסיד המוכר דהוי כשלשה אילנות ונקנה קרקע והוה לה לרבנן למימר היולא מן הגזע יתחוך בעל האילן פן יפסיד המוכר: אמר רב נחמן יקוע· מתניתין דקתני "היולא מן הגזע" ונגדל אלא הרי הוא שלו על מנת לקנות ולשרוש· נקטינן· מרכותינו דקל אין לו גזע לקמיה מפרש: אין לו היולא מן הגזע לבעל הדקל דכיון דלחפור ולשרש קאי כשייבש האילן הרא לא קנה קרקע: לסלוקי מסא דעתיה· בעל הדקל מן הטעוד לנאת מן הגזע דסבור הוא שמא ייבש הדקל מהרה ולא יוציא גזע דלא דמי לשאר אילנות שאם ייבשו ברשאן קונין למטה וחוזרין וגדלין שהרי גזעו מחליף כדתניא לעיל (דף פז:) אבל דקל מאחר שייבש אין לו תקנה כדתניא לעיל בדקלים ובארזים חופר ומשרש הלכך מתיאש מן הגזע ולא נתכוין לקנותו: והא הקונה שני אילנות· דמתני' בכל אילנות מיירי ואפילו בדקלים ואע"ג דלחפור ולשרש קיימי כשימותו דהא אין לו קרקע אפי' הכי קתני מתני' דיש לו גזע: אלא אמר רב פפא· לא מיתלי טעמא דלחסות דעתא' בחופר ומשרש אלא אין לו גזע לבעל הדקל' כדקאמרת ולא מטעמיך: אלא לפי שאין דרך· דקל להוציא מן הגזע כלום אלא מלמעלה ברשאן גדילים כל עניפיו והלכך עוקין לו בחבל כדאמרן בהמוכר את הבית (לעיל דף סט:) ומשום הכי כשיש דעתו ואפי' לו מיקרי ויוצא מן הגזע הרי הוא של בעל הקרקע ומתני' באילנות הרגילין להוציא גזע מיירי ולא בדקל הוחיל ולא שכיח להוציא גזע דכל מילתא דלא מסיק לוקח אדעתיה לא קני: וגרב זביד· דסבירא ליה דמוציא גזע: קשיא מתני'· דכל אילנות המוציאין גזע מיירי: דובין ליה לחמש שנין· שאם אם ימות יבוא אחר במקומו והלכך כיון דמשמכרא ליה ארעא לזמן קצוב לא מסא דעתיה מן הגזע אבל היכא דזבין סתמא שאפילו אם ימות לסוף יום לו יומים, לעקור ולשרש קאי האם ולדי מסא דעתיה: אחת עיקר האילנות והטופות: ובינייהו· קרקע מגולה שבין טופת אילן לטופת אילן: ומולא לפו· סביב האילנות (ז) מקום שבלין טופתיהן ולחוץ: כמלוא

ומתני' לא קשיא דהא משני ליה בדזבין ליה לה' שנים ובאר חמש שנים הדרי למוכר דלא קיימי אשאם לחפור ולשרש ואין להקשות לכל הפירושים דכיון דלוקח מסתלק מן האילנות לאחר ה' שנים היכי אית ליה העולה מן הגזע שהיא שלו לקון כדאמר רב נחמן לקון הא אפי' עניפים שבאילן אין יכול לקון כדאמרינן בהמקבל (ב"מ קט· ושם) המקבל שדה מחבירו לשנים מוטעות אין לו קורות שקמה ואמר אביי שקמה אין לו שבח שקמה יש לו ורבא אמר אפי' שבח שקמה אין לו· פי' עניפים שגדלו אחר שקבל שדהו והלכה כרבא דשאני הכא דאם לא היה קונן היה לוקח פירות הגדילים ביולא מן הגזע ולכך כשאומר לו לקון משום דחיים דלא ליתא תלת זבנה לי הרי הוא של לוקח אחת הפירות ולר"י נראה דסלקא דעתיה דרב פפא דרב זביד ה"ק דוקא דקל אין לו גזע לבעל הדקל דאסורי אסא דעתיה לפי שכשמתייבש ברשאן וקוצין אותו שוב אין מחליף גזעו דסבור הוא שלא יעלה כלום מן הגזע קודם שיתייבשו אבל שאר אילנות שיכול לקון כשיתייבשו ברשאן ויחליפו גזע לא מסא דעתיה ומשום הכי פריך ליה רב פפא ממתניתין דקנה ב' אילנות יש לו גזע והא קיימי לחפור ולשרש אפי' שאר אילנות כשמתייבשין ברשאן ואע"ג דגזען מחליף אין מועיל לו כלום דאין יכול